

SUOMEN SÄÄDÖSKOKOELMA

Julkaistu Helsingissä 31 päivänä joulukuuta 2019

1551/2019

Valtioneuvoston asetus toimivaltaisesta eläkelaitoksesta

Valtioneuvoston päätöksen mukaisesti säädetään työntekijän eläkelain (395/2006) 111 §:n 3 momentin ja julkisten alojen eläkelain (81/2016) 121 §:n 1 momentin nojalla, sellaisena kuin niistä on työntekijän eläkelain 111 §:n 3 momentti laissa 1468/2019:

1 §

Kahden vuoden tarkasteluaika ja toimivaltainen eläkelaitos vanhuuseläkettä koskevassa asiassa

Vanhuuseläkettä koskevassa asiassa työntekijän eläkelain (395/2006) 107 a §:ssä tarkoitettuna kahtena viimeisenä kalenterivuotena pidetään vuotta, jona työntekijällä on viimeksi ennen vanhuuseläkehakemuksen vireilletulovuotta ollut vakuutettuja työansioita, ja tätä vuotta välittömästi edeltävää vuotta.

Jos vanhuuseläkkeen hakija saa osa-aikaeläkettä samanaikaisesti työntekijän eläkelain 3 §:n 1 momentissa tarkoitettujen yksityisten alojen työeläkelain ja julkisten alojen eläkelain (81/2016) perusteella, vanhuuseläkeasiassa toimivaltainen eläkelaitos on se osa-aikaeläkettä maksava eläkelaitos, josta myönnettävä vanhuuseläke alkaa aikaisemmin. Jos vanhuuseläke alkaa samanaikaisesti yksityisten alojen työeläkelain ja julkisten alojen eläkelain perusteella, toimivaltainen eläkelaitos on Keva.

Mitä 1 momentissa säädetään kahden viimeisen kalenterivuoden tarkasteluajasta, sovelletaan myös määriteltäessä julkisten alojen eläkelain 118 §:n 2 momentissa tarkoitettua kahden viimeisen kalenterivuoden tarkasteluaikaa.

2 §

Kahden vuoden tarkasteluaika osittaista varhennettua vanhuuseläkettä koskevassa asiassa

Osittaista varhennettua vanhuuseläkettä koskevassa asiassa työntekijän eläkelain 107 a §:ssä tarkoitettuna kahtena viimeisenä kalenterivuotena pidetään vuotta, jona työntekijällä on viimeksi ennen osittaisen varhennettua vanhuuseläkkeen eläkehakemuksen vireilletulovuotta ollut vakuutettuja työansioita, ja tätä vuotta välittömästi edeltävää vuotta.

Mitä 1 momentissa säädetään kahden viimeisen kalenterivuoden tarkasteluajasta, sovelletaan myös määriteltäessä julkisten alojen eläkelain 118 §:n 2 momentissa tarkoitettua kahden viimeisen kalenterivuoden tarkasteluaikaa.

3 §

Kahden vuoden tarkasteluaja työkyvyttömyyseläkeasiassa

Työkyvyttömyyseläkeasiassa työntekijän eläkelain 107 a §:ssä tarkoitettuna kahtena viimeisenä kalenterivuotena pidetään työntekijän eläkelain 76 §:ssä tarkoitettuun tarkasteluajaan sisältyvää sellaista vuotta, jona työntekijällä on viimeksi ennen työkyvyttömyyden alkamisvuotta ollut vakuutettuja työansioita, ja tätä vuotta välittömästi edeltävää vuotta.

Jos työntekijällä on vakuutettuja työansioita ainoastaan työntekijän eläkelain 76 §:ssä tarkoitetun tarkasteluajan ensimmäisenä kalenterivuotena, rinnastetaan tämä kalenterivuosi viimeiseen kahteen kalenterivuoteen.

Jos työkyvyttömyyseläkkeen perusteena oleva tulevan ajan ansio määräytyy työntekijän eläkelain 78 §:n mukaisesti alle viiden vuoden työansioiden perusteella, pidetään kahtena viimeisenä kalenterivuotena työkyvyttömyyden alkamisvuotta ja sitä välittömästi edeltävää kalenterivuotta. Työansiot työkyvyttömyyden alkamisvuonna otetaan huomioon sen kuukauden loppuun asti, jona työkyvyttömyys on alkanut.

Jos työntekijällä ei ole vakuutettuja työansioita työntekijän eläkelain 76 §:ssä tarkoitettulla tarkasteluajalla eikä tulevan ajan ansio määräydy työntekijän eläkelain 78 §:n mukaisesti alle viiden vuoden työansioiden perusteella, kahtena viimeisenä kalenterivuotena pidetään vuotta, jona työntekijän työansioita on ennen työntekijän eläkelain 76 §:n mukaista tarkasteluajaa viimeksi vakuutettu, ja tätä vuotta välittömästi edeltävää vuotta.

Ratkaistaessa, onko Keva julkisten alojen eläkelain 118 §:n 2 momentissa tarkoitettu viimeinen eläkelaitos, sovelletaan 1–4 momentin säännöksiä siten, että työntekijän eläkelain 76 §:ssä tarkoitettu tarkasteluaja rinnastetaan julkisten alojen eläkelain 88 §:ssä säädettyyn tarkasteluajaan ja työntekijän eläkelain 78 §:n mukainen tulevan ajan eläkkeen määräytyminen alle viiden vuoden ansioiden perusteella julkisten alojen eläkelain 90 §:ssä säädettyyn.

4 §

Kahden vuoden tarkasteluaja kuntoutusasiassa

Kuntoutusasiassa työntekijän eläkelain 107 a §:ssä tarkoitettu kahden viimeisen vuoden tarkasteluaja määräytyy kuten 3 §:ssä säädetään tarkasteluajan määräytymisestä työkyvyttömyyseläkeasiassa. Tällöin kuntoutushakemuksen vireilletulovuosi rinnastetaan työkyvyttömyyden alkamisvuoteen ja kuntoutushakemuksen vireilletulovuotta edeltävät viisi viimeistä kalenterivuotta rinnastetaan työntekijän eläkelain 76 §:ssä tarkoitettuun tarkasteluajaan.

Ratkaistaessa, onko Keva julkisten alojen eläkelain 118 §:n 2 momentissa tarkoitettu viimeinen eläkelaitos kuntoutusasiassa, sovelletaan 1 momenttia siten, että työntekijän eläkelain 76 §:ssä tarkoitettu tarkasteluaja rinnastetaan julkisten alojen eläkelain 88 §:ssä säädettyyn tarkasteluajaan.

5 §

Kahden vuoden tarkasteluaja työuraeläkettä koskevassa asiassa

Työuraeläkeasiassa työntekijän eläkelain 107 a §:ssä tarkoitettuna kahtena viimeisenä kalenterivuotena pidetään viiden vuoden tarkasteluajaan sisältyvää sellaista vuotta, jona työntekijällä on viimeksi ennen työuraeläkehakemuksen vireilletulovuotta ollut vakuutettuja työansioita, ja tätä vuotta välittömästi edeltävää vuotta.

Työuraeläkeasiassa tarkasteluajan määrittelyyn sovelletaan 3 §:n 2–4 momenttia. Tällöin työuraeläkehakemuksen vireilletulovuosi rinnastetaan työkyvyttömyyden alka-

misvuoteen ja työuraeläkehakemuksen vireilletulovuotta edeltävät viisi kalenterivuotta työntekijän eläkelain 76 §:ssä tarkoitettuun tarkasteluajakaan.

Mitä 1 ja 2 momentissa säädetään kahden viimeisen kalenterivuoden tarkasteluajasta, sovelletaan myös määriteltäessä julkisten alojen eläkelain 118 §:n 2 momentissa tarkoitettua kahden viimeisen kalenterivuoden tarkasteluajakaan. Tällöin työntekijän eläkelain 76 §:ssä tarkoitettu tarkasteluajaka rinnastetaan julkisten alojen eläkelain 88 §:ssä säädettyyn tarkasteluajakaan.

6 §

Kahden vuoden tarkasteluajaka perhe-eläkeasiassa

Perhe-eläkeasiassa työntekijän eläkelain 107 a §:ssä tarkoitettuna kahtena viimeisenä kalenterivuotena pidetään vuotta, jona edunjäntäjällä on ennen kuolinvuottaan viimeksi ollut vakuutettuja työansioita, ja tätä vuotta välittömästi edeltävää vuotta.

Mitä 1 momentissa säädetään kahden viimeisen kalenterivuoden tarkasteluajasta, sovelletaan myös määriteltäessä julkisten alojen eläkelain 118 §:n 2 momentissa tarkoitettua kahden viimeisen kalenterivuoden tarkasteluajakaan.

7 §

Toimivaltainen eläkelaitos maatalouden erityiseläkettä koskevassa asiassa

Jos työntekijällä on eläketapahtumahetkellä oikeus luopumiseläkelain (16/1974) mukaiseen luopumiseläkkeeseen taikka maatalousyrittäjien luopumistuesta annetun lain (1293/1994) tai maatalouden harjoittamisesta luopumisen tukemisesta annetun lain (612/2006) mukaiseen luopumistukeen, Maatalousyrittäjien eläkelaitos hoitaa työntekijän eläkelain 106 §:n 1 momentissa ja 107 §:n 1 momentissa säädetty toimivaltaisen eläkelaitoksen tehtävät muissa kuin perhe-eläkeasioissa. Maatalousyrittäjien eläkelaitos ei kuitenkaan hoida toimivaltaisen eläkelaitoksen tehtäviä, jos toimivaltainen eläkelaitos määräytyy työntekijän eläkelain 106 §:n 2 momentin tai 107 a §:n 3–5 momentin perusteella.

Perhe-eläkeasiassa Maatalousyrittäjien eläkelaitos hoitaa toimivaltaisen eläkelaitoksen tehtävät, jos edunjäntäjä sai kuollessaan 1 momentissa tarkoitettua luopumiseläkettä tai luopumistukea, jollei toimivaltainen eläkelaitos määräydy työntekijän eläkelain 106 §:n 2 momentin tai 107 a §:n 3–5 momentin perusteella. Jos edunjäntäjälle oli ennen hänen kuolemaansa myönnetty oikeus 1 momentissa tarkoitettuun luopumistukeen, mutta luopumistuki ei ollut hänen kuollessaan vielä maksussa, perhe-eläkeasiassa toimivaltainen eläkelaitos määräytyy työntekijän eläkelain 106 ja 107 a §:n mukaan.

8 §

Tehtävien siirto toiselle yksityisten alojen eläkelaitokselle

Työntekijän eläkelain 106 §:ssä tarkoitettu yksityisten alojen ratkaiseva eläkelaitos voi eläkehakemuksen ratkaistuaan siirtää eläkkeeseen liittyvät eläkelaitoksen myöhemmät tehtävät toiselle yksityisten alojen eläkelaitokselle, joka eri päätöksen perusteella jo maksaa eläkkeensaajalle yksityisten alojen työeläkelain mukaista eläkettä tai tämän asetuksen 7 §:n 1 momentissa tarkoitettua luopumiseläkettä tai luopumistukea.

9 §

Voimaantulo

Tämä asetus tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2020.

Tällä asetuksella kumotaan toimivaltaisesta eläkelaitoksesta annettu valtioneuvoston asetus (956/2016).

1551/2019

Eläkehakemukseen, joka on tullut vireille ennen tämän asetuksen voimaan tuloa, sovelletaan tämän asetuksen voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä. Jos työntekijällä ei ole työeläkelakien mukaisia vakuutettuja työansioita tarkasteluajalla 31 päivän joulukuuta 2004 jälkeen, toimivaltainen eläkelaitos on se eläkelaitos, jossa viimeksi on vakuutettu työntekijän työansioita.

Helsingissä 30 päivänä joulukuuta 2019

Perhe- ja peruspalveluministeri Krista Kiuru

Lakimies Emmi Äärynen